

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 14 / 06 / 2017

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

A1. Νόμισε ότι ερχόταν προς αυτόν άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και με βρόμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα νεκρού. Αυτόν μόλις ο Κάσσιος είδε, φόβος τον έπιασε και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας.

Στο Λατινικό πόλεμο ο Τίτος Μάνλιος ο ύπατος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός, όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και προκλήθηκε σε μάχη από τον αρχηγό των εχθρών μ' αυτά τα λόγια:

Δεν σου πέρασε η οργή, όταν περνούσες τα σύνορα της πατρίδας; Παρόλο που είχες έρθει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δε σου ήρθε στο μυαλό: «μέσα σ' εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά (μου)»; Λοιπόν, αν εγώ δε (σε) είχα γεννήσει, η Ρώμη δε θα πολιορκούνταν· αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτε πια δεν μπορώ να πάθω ούτε πρόκειται να είμαι

τόσο δυστυχημένη για πολύ καιρό: αλλά αντίθετα, αν συνεχίσεις, αυτούς τους περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

B1. ingenter

facies

simillimo

quae

exercitus

proeliis

minaciora

illud

penatium

nulli rei

diutius

miser

hac

morte

servitutis

B2α. existimem

veniendo

aspice

concupient

praeesse

abisset

abstenturam

habebuntur

passuram esse

possitis

B2β. Ενεστώτας: ingrediamur

Παρατατικός: ingrederemur

Μέλλοντας: ingressuri simus

Παρακείμενος: ingressi simus

Υπερσυντέλικος: ingressi essemus

Συντελεσμένος Μέλλοντας: -

Γ1α. magnitudinis: γενική της ιδιότητας στο *hominem*

consul: παράθεση στο *T.Manlius*

aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει χρόνο και προσδιορίζει το *abiret*

animo: απρόθετη αφαιρετική που δηλώνει τρόπο και προσδιορίζει το *perueneras*

miserrima: κατηγορούμενο στο εννοούμενο *ego* μέσω του *futura sum*

Γ2γ. quem simul aspexit Cassius: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο *simul*, γιατί εκφράζει το προτερόχρονο [προτάσσεται το *quem* που αναφέρεται στα προηγούμενα για έμφαση / το *quem* που είναι αναφορική αντωνυμία στην αρχή περιόδου ισοδυναμεί με δεικτική (=eum)]. Εκφέρεται με οριστική, γιατί δηλώνει μόνο τον χρόνο και τίποτε άλλο, συγκεκριμένα χρόνου παρακειμένου (*aspexit*), γιατί εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

cum aliquando castris abiret: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον ιστορικό ή διηγηματικό *cum* που χρησιμοποιείται για τις διηγήσεις του παρελθόντος. Εκφέρεται με έγκλιση υποτακτική, γιατί ο ιστορικός *cum* υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια πρόταση, δημιουργεί μία σχέση αιτίου αιτιατού ανάμεσά τους (είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού

στοιχείου που υπάρχει στην υποτακτική)· συγκεκριμένα χρόνου παρατατικού (*abiret*), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*edixit*: ιστορικός παρακείμενος) και σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν.

Γ1β. *Respondit ille se esse Orcum*: **se** → υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου *esse*· η προσωπική αντωνυμία γ' προσώπου *se* δηλώνει άμεση αυτοπάθεια και αναφέρεται στο υποκείμενο του ρήματος *respondit* που είναι το *ille*· δηλαδή στην ουσία έχουμε νοηματική ταυτοπροσωπία· όμως, επαναλαμβάνεται σε πτώση αιτιατική, επειδή το ειδικό απαρέμφατο δέχεται το υποκείμενό του μόνο σε πτώση αιτιατική (λατινισμός του ειδικού απαρεμφάτου).